

Ks § 25

Dnr 402/2016-007

Svar på granskning av kommunens övergripande investeringsprocess

De förtroendevalda revisorerna har låtit granska den övergripande investeringsprocessen i Arboga kommun. Syftet har varit att bedöma om investeringsprocessen är ändamålsenligt utformad. Revisorerna önskar svar från kommunstyrelsen, fritids- och kulturnämnden samt tekniska nämnden senast den 31 januari 2017. Tekniska nämndens samt fritids- och kulturnämndens svar har inarbetats i kommunstyrelsens svar till revisorerna.

Revisorerna har granskat sex investeringar från år 2015 varav fem inom tekniska nämnden och en inom fritids- och kulturnämnden.

Revisorerna kan, efter genomförd granskning, konstatera att kommunfullmäktige i praktiken delegerat ansvaret för styrning, uppföljning och kontroll över investeringar till de enskilda nämnderna. Nämnderna ansvarar sedan för att investeringsutgiften hålls inom befintlig ram.

De enskilt största investeringarna har historiskt skett inom tekniska nämndens verksamheter. Styrelsens och övriga nämnders investeringsutgifter är av mindre omfattning. Under år 2016 uppgår till exempel tekniska nämndens prognos för investeringar till drygt 83 000 000 kr. Styrelsen och övriga nämnder redovisar en prognos på drygt 15 000 000 kr totalt, varav fritids- och kulturnämnden 1 300 000 kr. Av 15 000 000 kr avser så kallat infrastrukturellt bidrag till staten (Citybanan) cirka en fjärdedel. Styrelsen och övriga nämnders investeringar avser olika projekt från år till år.

Revisorerna rekommenderar kommunstyrelsen följande;

1. "Ta fram riktlinjer för investeringsprocessen som gäller generellt för hela kommunen och som beslutas av kommunfullmäktige.
2. Upprätta mallar och rutinbeskrivningar för investerings- och driftkalkyler för att säkerställa att samtliga kostnader för ett investeringsprojekt beaktas. En sådan mall bidrar även till mer enhetliga beslutsunderlag.
3. Upprätta mallar för slutredovisning av varje större investering, där avvikelser som exempelvis fördyrande faktorer kartläggs. Resultat och slutsatser från tidigare slutredovisningar kan även ge information till framtida kalkyler och beslutsunderlag.

4. Uppdatera befintliga rutinbeskrivningar såsom Redovisnings- och budgetprinciper för investeringar.
5. Överväga att förlänga tidshorizonten för planeringen bland annat i kommunens lokalförsörjningsplan”.

Revisorerna rekommenderar också kommunstyrelsen och nämnderna följande;

- 6 ”Med hjälp av upprättade mallar genomför slutredovisning av varje större investering, där avvikelser som exempelvis fördyrande faktorer kartläggs. Resultat och slutsatser från tidigare slutredovisningar kan även ge information till framtida kalkyler och beslutsunderlag.
- 7 Följer upp ett urval av enskilda investeringsprojekt inom ramen för den interna kontrollen.”

Kommunstyrelseförvaltningen har i ett samlat svar för kommunstyrelsen och de berörda nämnderna kommenterat samtliga sju rekommendationer från revisorerna.

Kommunstyrelsens beslut

Svar på granskning av kommunens övergripande investeringsprocess godkänns.

Skickas till:

Revisionen

Tekniska nämnden

Fritids- och kulturnämnden

Kommunfullmäktige (för kännedom)

Akten

Datum
2017-01-16

Kommunstyrelseförvaltningen
Ekonomikontoret
Ekonomichef Ann Björkman
0589-87025
ann.bjorkman@arboga.se

Svar till revisionen avseende granskningen av kommunens övergripande investeringsprocess

De förtroendevalda revisorerna har låtit granska den övergripande investeringsprocessen i Arboga kommun. Syftet har varit att bedöma om investeringsprocessen är ändamålsenligt utformad. Revisorerna önskar svar från kommunstyrelsen, fritids- och kulturnämnden samt tekniska nämnden senast den 31 januari 2017. Tekniska nämndens samt fritids- och kulturnämndens svar har inarbetats i kommunstyrelsens svar till revisorerna. Nämndernas svar bifogas.

Revisorerna har granskat sex investeringar från år 2015 varav fem inom tekniska nämnden och en inom fritids- och kulturnämnden.

Revisorerna kan, efter genomförd granskning, konstatera att kommunfullmäktige i praktiken delegerat ansvaret för styrning, uppföljning och kontroll över investeringar till de enskilda nämnderna. Nämnderna ansvarar sedan för att investeringsutgiften hålls inom befintlig ram.

De enskilt största investeringarna har historiskt skett inom tekniska nämndens verksamheter. Styrelsens och övriga nämnders investeringsutgifter är av mindre omfattning. Under år 2016 uppgår t ex tekniska nämndens prognos för investeringar till drygt 83 mkr. Styrelsen och övriga nämnder redovisar en prognos på drygt 15 mkr totalt, varav fritids- och kulturnämnden, 1,3 mkr. Av 15 mkr avser så kallat infrastrukturellt bidrag till staten (Citybanan) ca en fjärdedel. Styrelsen och övriga nämnders investeringar avser olika projekt från år till år.

Revisorerna rekommenderar kommunstyrelsen följande;

1. "Ta fram riktlinjer för investeringsprocessen som gäller generellt för hela kommunen och som beslutas av kommunfullmäktige.
2. Upprätta mallar och rutinbeskrivningar för investerings- och driftkalkyler för att säkerställa att samtliga kostnader för ett investeringsprojekt beaktas. En sådan mall bidrar även till mer enhetliga beslutsunderlag.

3. Upprätta mallar för slutredovisning av varje större investering, där avvikelser som exempelvis fördyrande faktorer kartläggs. Resultat och slutsatser från tidigare slutredovisningar kan även ge information till framtida kalkyler och beslutsunderlag.
4. Uppdatera befintliga rutinbeskrivningar såsom Redovisnings- och budgetprinciper för investeringar.
5. Överväga att förlänga tidshorisonten för planeringen bl a i kommunens lokalförsörjningsplan”.

Revisorerna rekommenderar också kommunstyrelsen och nämnderna följande;

6. ”Med hjälp av upprättade mallar genomför slutredovisning av varje större investering, där avvikelser som exempelvis fördyrande faktorer kartläggs. Resultat och slutsatser från tidigare slutredovisningar kan även ge information till framtida kalkyler och beslutsunderlag.
7. Följer upp ett urval av enskilda investeringsprojekt inom ramen för den interna kontrollen.”

Beskrivning av investeringsprocessen i Arboga kommun

Investeringsprocessen startar med att nämnderna och styrelsen i budgetanvisningar får i uppdrag att till kommunstyrelseförvaltningen inkomma med investeringsönskemål för de kommande fem åren. Respektive nämnd och styrelsen föredrar sedan för kommunstyrelsens arbetsutskott (budgetberedningsgrupp) samt partiföreträdare, på budgetdag i början av maj månad, de önskemål om investeringar som finns. I samband med att önskemålen inlämnas, lämnas även uppgifter om driftkostnadskonsekvenser samt avskrivningstider.

Utrymmet för skattefinansierade investeringar beräknas, d v s den nivå som finansieras med egna medel, och budgetberedningen lämnar förslag till kommunstyrelsen på investeringsnivån de kommande åren. För det första året i planeringsperioden, d v s budgetåret, beslutas en investeringsram per nämnd. För de kommande åren utgör investeringsramarna planeringsramar.

För t ex exploateringsverksamhet och va-verksamhet, som anses som avgiftsfinansierad verksamhet, sätts ramar utifrån behov. I övrigt sätts ramar efter den nivå som kan klaras utan upplåning, med vissa undantag för stora investeringar som t ex ny skola.

Det innebär att styrelsen och nämnderna får investeringsramar som respektive nämnd och styrelsen fördelar, antingen genom beslut i nämnden eller genom att förvaltningschefen får i uppdrag att fördela ramen inom sin verksamhet.

Det är sedan upp till varje nämnd och styrelsen att hålla investeringarna inom sin investeringsram.

I kompletteringsbudgeten förs investeringsmedel mellan olika budgetår i de fall investeringar inte är slutförda under året.

För att få en total bild av investeringarna har den Strategiska lokalförsörjningsplanen kopplats till Strategisk och ekonomisk plan fr o m år 2017. Även hyreskonsekvenser av lokalförändringar har beräknats och en lokalkostnadspott har skapats.

Uppföljning av investeringar sker till kommunfullmäktige i samband med prognos 1 och delårsrapport. Till kommunstyrelsen sker uppföljning även i november månad. Uppföljningen sker mot styrelsens och nämndernas investeringsram och inte per investeringsprojekt. För va-verksamhet och exploateringsverksamhet, som kan lånefinansieras, sker särredovisning.

I Strategisk och ekonomisk plan definieras kriterierna för en investering. Här anges även andra definitioner för investeringar samt kommunfullmäktiges och nämndernas roller. Om kommunfullmäktige beslutat om en enskild strategisk investering ska uppföljning ske till kommunfullmäktige när investeringen slutförts.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer till rekommendationerna

Svar på punkt 1 och 4:

De framtagna "Redovisnings- och budgetprinciper för investeringar i Arboga kommun" är inte beslutade av kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutar om policys m m och kommunstyrelsen om riktlinjer. Redovisnings- och budgetprinciperna är tolkningar av den kommunala redovisningslagen samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Vår bedömning är att tolkning av lagstiftningen och rekommendationerna inte behöver beslutas av kommunfullmäktige. Vi kommer att se över de framtagna Redovisnings- och budgetprinciperna och göra de uppdateringar som är nödvändiga. Redovisnings- och budgetprinciperna finns publicerade på kommunens intranät.

Svar på punkt 2 och 3:
Se svar under punkt 6.

Svar på punkt 5:

I Strategisk och ekonomisk plan för åren 2017-2019 finns uppgifter om kommande investeringar i lokaler fram till år 2022. När det gäller investeringar i kommunens regi är ambitionen att ha en planering för de kommande fem åren, vilket även efterfrågats i budgetanvisningarna för åren 2017-2019. I budgetanvisningarna för åren 2018 och framåt kommer investeringarna för de kommande fem åren att efterfrågas. Den strategiska lokalförsörjningsplanen omfattar i dagsläget de kommande fem åren och ambitionen är att planen ska omfatta minst fem år.

I Strategisk och ekonomisk plan för åren 2017-2019 har kommunstyrelsen beslutat ge kommunchefen i uppdrag att arbeta fram en långsiktig finansiell analys för Arboga kommunkoncern. Analysen ska presenteras under år 2017. I analysen ingår även investeringar. Sannolikt kommer analysen att sträcka sig fram till år 2030.

Svar på punkt 6:

Fritids- och kulturnämnden rapporterar ekonomisk prognos för drift och investeringar till fritids- och kulturnämnden vid varje sammanträde. Nämnden följer de kammungemensamma riktlinjer som finns för uppföljning och rapportering av pågående investeringsprojekt. Om gemensamma mallar arbetas fram kommer dessa att användas av nämnden i uppföljningen av investeringsprojekt.

I **tekniska nämndens** svar framhålls att tekniska förvaltningen redan idag använder mallar för beslutsunderlag och slutredovisning av investeringsprojekt. Av mallarna framgår projektets omfattning, styrgrupp, budget, tidsplan med mera. Investeringsprojekt redovisas löpande till tekniska nämnden och följs upp utifrån projektets karaktär i budget, prognos, lägesrapporter och verksamhetsberättelse. Lägesrapporter för vissa större projekt skickas även till kommunstyrelsen för information. Två av de granskade investeringsprojekten avsåg Hällarna. Dessa är årsöverskridande projekt och slutredovisas först när projektet är avslutat. Ett annat granskat investeringsprojekt är beläggningsunderhåll. Tekniska nämnden har fattat beslut om ett mål att belägga en viss yta per år, vilket följs upp i verksamhetsberättelsen vid delår och bokslut. Exempel på mall (beslutsunderlag-projekt) bifogas.

Kommunstyrelsen anser att behovet av mallar är tillgodosett genom tekniska förvaltningens användning av mallar. Tekniska nämnden är den

nämnd som har de största investeringarna årligen och där flera likartade investeringar sker genom åren. Styrelsen och övriga nämnders investeringar är av mindre omfattning och av olika art och det är därför inte av lika stort värde att arbeta med mallar.

Svar på punkt 7:

Fritids- och kulturnämnden kommer att, inför fastställandet av framtida internkontrollplan, beakta revisionens synpunkt om uppföljning av investeringsprojekt.

Tekniska nämnden har beslutat om en plan för återrapportering av ekonomisk prognos för drift och investeringar till nämnden vid varje sammanträde samt slutredovisningar per ärende. Med hänsyn till att det finns en upprättad rutin förslås uppföljningen av investeringsprojekt fortsatt ske genom nämndens antagna plan för återrapportering. I Strategisk och ekonomisk plan beslutar kommunfullmäktige årligen om uppföljning av investeringsprojekt. I planen för åren 2017-2019 framgår följande: "Uppföljning av större/strategiska investeringar, som kommunfullmäktige beslutat om, återrapporteras till kommunfullmäktige så snart ett investeringsprojekt tagits i bruk. Uppföljning sker vid ordinarie prognostillfällen. I övrigt sker uppföljning av pågående investeringsprojekt i samband med prognoser samt i november månad i samband med den månatliga prognosen som redovisas till kommunstyrelsen."

Varje nämnd har ansvar för sin interna kontroll. **Kommunstyrelsen** bedömer inte att styrelsen ska uppmana samtliga nämnder att införa investeringsuppföljning inom den interna kontrollen. Nämnderna följer investeringsprojekten i samband med ekonomiuppföljningen och redovisar prognoser under året samt utfall i verksamhetsberättelserna.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås godkänna svar till revisionen på rekommendationer utifrån granskning av kommunens investeringsprocess.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Jerker Parksjö
Kommunchef

Ann Björkman
Ekonomichef